Konsekvensutredninger og kartlegging av biologisk mangfold

Bruk av biologiske data fra konsekvensutredninger i kommunale kartleggingsprosjekter

Frode Bye Miljørådgivning

Rapport nr. 1 – 2004

Frode Bye Miljørådgivning

Tittel:
Konsekvensutredninger og kartlegging av biologisk mangfold - Bruk av biologiske data fra konsekvensutredninger i kommunale kartleggingsprosjekter

Referanse:
Bye, F. og Gaarder, G. 2003. Konsekvensutredninger og kartlegging av biologisk mangfold - Bruk av biologiske data fra konsekvensutredninger i kommunale kartleggingsprosjekter. Rapport nr 1 – 2004. 22 s.

Emneord:
Konsekvensutredninger, biologisk mangfold, kommunal kartlegging, verdiklassifisering.

Adresse:	**Telefon/e-post**
Nesveien, 3060 Svelvik	33 77 11 28/ 91 14 17 76
Org.nummer: 980 953 777 MVA	f-bye@online.no

Sammendrag:

Til sammen 17 konsekvensutredninger, hentet fra vegprosjekter og kraftverkssaker er gjennomgått for å vurdere i hvilken grad disse genererer anvendbare data til bruk i kommunale kartleggingsprosjekter for biologisk mangfold, kvaliteten av dataene og i hvor utstrekning de benyttes. Det er også i noen grad undersøkt hvilken rolle kommunene har som leverandør av biologiske data til konsekvensutredninger. Utredningen inneholder også forslag til tiltak som vil bidra til at utvekslingen av biologiske data mellom konsekvensutredninger og kommunale databaser vil fungere mer effektivt. Følgende konklusjoner kan trekkes på bakgrunn av undersøkelsen:

- Konsekvensutredninger genererer nye, biologiske data. Dette gjelder både eldre og nyere utredninger, men jo eldre dataene, jo større er behovet for kontrollregistreringer i felt. De er likevel nyttige, blant ann med tanke på å målrette nye feltregistreringer i forbindelse med kommunale kartlegginger.
- Biologiske data fra konsekvensutredninger blir brukt i kommunale kartleggingsprosjekter, men omfang varierer mye. Siden metoder for datainnhenting og sammenstilling varierer mye mellom KU-prosjekten og i de fleste tilfeller avviker fra metodene som benyttes i de kommunale prosjektene, krever det ofte m arbeid å benytte disse dataene.
- Tilgjengeligheten av KU-rapporter og annet materiale fra gjennomførte KU-prosjekter er ofte dårlig. De gjelder særlig eldre KU-saker. Alle KU-rapporter, inkludert fagrapporter, bør utstyres med ISBN-numm og sendes til Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana for arkivering.
- Metodene for kartlegging og verdisetting av biologisk mangfold som er benyttet i konsekvensutredning varierer mye, og er også i de fleste tilfeller svært ulike de som benyttes i dagens kommunale kartleggingsprosjekter.
- Standardisering av KU-metodene i henhold til metodene som benyttes i de kommunale kartleggingsprosjektene vil gjøre datautveksling begge veger enklere, men er avhengig av følgende suksessfaktorer:
  1. Det må settes klare krav til utførende konsulent når det gjelder metoder som skal benyttes og hvil data som skal leveres i forbindelse med KU-prosjekter. Kravene må framgå av utredningsprogram oppdragsbeskrivelse til konsulenten.
  2. Den enkelte tiltakshaver bør benytte egen biologisk kompetanse til å utarbeide utredningsprogram oppdragsbeskrivelse og andre dokumenter som styrer konsulentens virksomhet og til å kvalitetssi utredninger og materiale som konsulenten leverer.
  3. Den enkelte tiltakshaver må ha en klar plassering av ansvaret for datautveksling mellom tiltakshaveren og kommunene.
  4. Direktoratet for naturforvaltnings metoder for registrering og verdisetting av biologisk mangfold legges til grunn i konsekvensutredninger, alternativt et system der sammenhengen mellom ulike klassifiseringssystemer er entydig klarlagt.
  5. For å sikre datautvekslingen mellom konsekvensutredninger og kommunale kartleggingsprosjekte må dette forankres i overordnete statlige retningslinjer, eks. i RPR eller i egne retningslinjer knytt KU-lovgivningen.

Innhold

Innhold **3**

Sammendrag **4**

Innledning **5**

Historikk **5**
Kommunal kartlegging av biologisk mangfold 5
Biologisk mangfold i konsekvensutredninger 6

Materiale og metoder **6**

Resultater og diskusjon **8**
Generelt om prosjektene 8
Tilgjengeligheten til rapporter fra tiltakshaver 8
Datainnhenting og kontakt med fagmyndigheter 10
Anvendelighet av data fra kommunene/miljøvernavdeling til KU 10
Registreringsmetodikk og registreringskategorier 10
Metoder for verdisetting 11
Anvendelighet av data fra konsekvensutredninger i kommunale kartleggingsprosjekt 12
Anvendbarheten av kart 13
Biologiske kompetanse hos tiltakshaver og kommune 13

Forslag til forbedringer **14**

Konklusjoner **16**

Litteratur **17**

Vedlegg: **17**

Forside: Bekkekløft med gråor-heggeskog (naturtype),et området som ble kartlagt i forbindelse med konsekvensutredning av ny E134 forbi Kongsberg (Foto: Frode N. Bye).

Sammendrag

Til sammen 17 konsekvensutredninger, hentet fra vegprosjekter og kraftverkssaker er gjennomgått for å vurdere i hvilken grad disse genererer anvendbare data til bruk i kommunale kartleggingsprosjekter for biologisk mangfold, kvaliteten av dataene og i hvor utstrekning de benyttes. Det er også i noen grad undersøkt hvilken rolle kommunene har som leverandør av biologiske data til konsekvensutredninger. Utredningen inneholder også forslag til tiltak som vil bidra til at utvekslingen av biologiske data mellom konsekvensutredninger og kommunale databaser vil fungere mer effektivt. Følgende konklusjoner kan trekkes på bakgrunn av undersøkelsen:

- Konsekvensutredninger genererer nye, biologiske data. Dette gjelder både eldre og nyere utredninger, men jo eldre dataene, jo større er behovet for kontrollregistreringer i felt. De er likevel nyttige, blant annet med tanke på å målrette nye feltregistreringer i forbindelse med kommunale kartlegginger.
- Biologiske data fra konsekvensutredninger blir brukt i kommunale kartleggings-prosjekter, men omfanget varierer mye. Siden metoder for datainnhenting og sammen-stilling varierer mye mellom KU-prosjektene og i de fleste tilfeller avviker fra metodene som benyttes i de kommunale prosjektene, krever det ofte mye arbeid å benytte disse dataene.
- Tilgjengeligheten av KU-rapporter og annet materiale fra gjennomførte KU-prosjekter er ofte dårlig. Dette gjelder særlig eldre KU-saker. Alle KU-rapporter, inkludert fag-rapporter, bør utstyres med ISBN-nummer og sendes til Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana for arkivering.
- Metodene for kartlegging og verdisetting av biologisk mangfold som er benyttet i konsekvensutredningene varierer mye, og er også i de fleste tilfeller svært ulike de som benyttes i dagens kommunale kartleggingsprosjekter.
- Standardisering av KU-metodene i henhold til metodene som benyttes i de kommunale kartleggingsprosjektene vil gjøre datautveksling begge veger enklere, men er avhengig av følgende suksessfaktorer:
    1. Det må settes klare krav til utførende konsulent når det gjelder metoder som skal benyttes og hvilke data som skal leveres i forbindelse med KU-prosjekter. Kravene må framgå av utredningsprogram og oppdragsbeskrivelse til konsulenten.
    2. Den enkelte tiltakshaver bør benytte egen biologisk kompetanse til å utarbeide utredningsprogram, oppdragsbeskrivelse og andre dokumenter som styrer konsulentens virksomhet og til å kvalitetssikre utredninger og materiale som konsulenten leverer.
    3. Den enkelte tiltakshaver må ha en klar plassering av ansvaret for datautveksling mellom tiltakshaveren og kommunene.
    4. Direktoratet for naturforvaltnings metoder for registrering og verdisetting av biologisk mangfold legges til grunn i konsekvensutredninger, alternativt et system der sammenhengen mellom ulike klassifiseringssystemer er entydig klarlagt.
    5. For å sikre datautvekslingen mellom konsekvensutredninger og kommunale kartleggingsprosjekter, må dette forankres i overordnete statlige retningslinjer, eks. i RPR eller i egne retningslinjer knyttet til KU-lovgivningen.

Innledning

Som en følge av Stortingsmelding 42 (2000-2001) *Biologisk mangfold – sektoransvar og samfunn* ble det etablert et nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold. I tilknytning til dette programmet ble det nedsatt et interdepartementalt utvalg og flere underliggende utvalg som skulle arbeide med ulike problemstillinger knyttet til dette programmet. Et av utvalgene hadde som oppgave å vurdere mulighetene for samordning og effektivisering av det kartleggings- og bearbeidingsarbeidet som utføres i ulike konsekvensutredninger og kommunale kartleggingsprosjekter for biologisk mangfold.

En av konklusjonene fra utvalget var at det var behov for å evaluere hvorvidt biologiske data fra gjennomførte konsekvensutredninger er egnet til innlegging i kommunale/statlige databaser, og i hvilken grad dette har skjedd fram til i dag. Denne rapporten presenterer resultatene fra en gjennomgang av konsekvensutredninger gjennomført av Statens vegvesen og flere kraftselskaper (se tabell 1). Rapporten gir også forslag til det videre arbeidet med en mer samkjørt og effektiv kartleggingsinnsats. Rapporten er utarbeidet på oppdrag fra Statens vegvesen Vegdirektoratet av Frode Bye Miljørådgivning i samarbeid med Miljøfaglig Utredning AS ved Geir Gaarder.

Historikk

Kommunal kartlegging av biologisk mangfold

Gjennom stortingsmelding 58 (1996-97) *Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling* vedtok Stortinget en målsetning om at alle kommuner innen 2003 skal ha gjennomført en kartlegging og verdisetting av viktige områder for biologisk mangfold. På denne bakgrunn utarbeidet Direktoratet for naturforvaltning en metodebeskrivelse som har ligget til grunn for kommunenes arbeid. Metoden er presentert i håndboka *Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold* (DN-håndbok 13-1999), samt underliggende håndbøker *Kartlegging av ferskvannslokaliteter* (DN-Håndbok 15-1999) og *Kartlegging av marint biologisk mangfold* (DN-Håndbok 19-1999). Håndbøkene legger vekt på registreringer av et antall definerte *naturtyper* med betydning for biologisk mangfold, i tillegg til egne registreringer av vilt, karplanter og rødlistearter.

Hovedhensikten med kartleggingsprosjektene har vært å å innhente og systematisere opplysninger om biologisk mangfold i rapporter og utredninger og fra andre skrevne og uskrevne kilder. Det har vært lagt mindre vekt på nye feltregistreringer. Resultatet vil være at kommunene sitter med en relativt grov oversikt over viktige områder for biologisk mangfold, som et verktøy til bruk i praktisk arealforvaltning. Normalt vil imidlertid ikke denne oversikten alene være et tilfredsstillende grunnlag for å kunne vurdere et tiltaks konsekvenser, men være et viktig utgangspunkt for å vurdere behovet for tilleggsregi-steringer i tiltaksområdet. Dette gjelder også for de fleste konsekvensutredninger som gjennomføres.

Samtidig utgjør konsekvensutredninger utført i forbindelse med ulike plan- og utbyggings-prosesser en betydelig kilde i arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold. Kvaliteten og anvendbarheten av utredningene i forhold de kommunale kartleggingsprosjektene er imidlertid varierende og tilgjengeligheten kan være vanskelig.

Biologisk mangfold i konsekvensutredninger

I Norge har vi de siste to tiårene hatt tradisjon for å gjennomføre konsekvensutredninger for ulike utbyggingstiltak. Dette følger først og fremst av plan- og bygningsloven som stiller krav om slike utredninger for tiltak som overskrider en viss økonomisk kostnadsramme eller som på andre måter kommer innenfor de grenser loven setter og som utløser utredningsplikt. I tillegg er det også flere andre lover som gir hjemmel for å kreve at tiltak konsekvensvurderes, eks. forurensningsloven og vannressursloven

Det er utarbeidet flere veiledere og håndbøker knyttet til gjennomføring av konsekvensutredninger i Norge. Miljøverndepartementet har utarbeidet veiledere om konsekvensutredninger etter plan- og bygningslovens bestemmelser (bl.a. T-1015 og T-1177). Noen av de store, offentlige tiltakshaverne, Vegdirektoratet og Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE), har også laget eget veiledningsmateriell:

Håndbok 140 Konsekvensanalyser (Vegdirektoratet)
Håndboka omfatter (blant mye annet) en metodebeskrivelse for vurdering av vegtiltaks miljøkonsekvenser, herunder konsekvenser for naturmiljø. Den inneholder også metoder og skala for vurdering av naturområders verdi, selv om disse er relativt lite spesifikke. Håndboka er under revidering, og metodene for registrering og verdisetting av naturområder vil bli knyttet nærmere opp til metodene fra Direktoratet for naturforvaltning (se ovenfor).

Dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk - Veileder (NVE)
Veilederen er nylig utarbeidet for bruk i forbindelse med konsesjonsbehandling av småkraftverk, og som fokuserer spesifikt på biologisk mangfold. Metodene i denne veilederen bygger også på Direktoratet for naturforvaltnings håndbøker.

Konsesjonsbehandling av vannkraftsaker (NVE)
Denne veilederen for meldinger, konsekvensutredninger og konsesjonssøknader av vannkraftprosjekt er 6 år gammel (NVE-Vassdragsavdelingen 1998). Veilederen fokuserer mye på saksgang og disposisjon av dokumentene, men inneholder også bl.a. kortfattede omtaler av hva som bør beskrives under tema miljø, naturressurser og samfunn, samt en kort sjekkliste for temaet.

Materiale og metoder

Vår evaluering bygger på en gjennomgang av i alt 17 utbyggingsprosjekter, fordelt på 12 vegprosjekter (10 kommunedelplaner, 2 reguleringsplaner) og 5 vannkraftutbygginger (vassdragskonsesjoner, tabell 1). For hvert prosjekt er det gjort en gjennomgang av tilgjengelige rapporter, først og fremst fagrapporter, men i mange tilfelle også utredningsprogram og hovedrapporten fra konsekvensutredningen. I tillegg er det for de fleste KU-rapportene gjort intervjuer med utførende konsulent for konsekvensutredningen, berørte kommuner og konsulent for den kommunale kartleggingen for å innhente utfyllende informasjon. I noen tilfeller er også representanter fra tiltakshaver og miljøvernavdeling kontaktet. De innsamlede opplysningene er samlet i et evalueringsskjema som er utarbeidet for dette prosjektet (se vedlegg 1). Det er ikke lagt avgjørende vekt på at materialet skal ha streng statistisk holdbarhet, men at det skal være tilstrekkelig til å belyse viktige problemstillinger knyttet tilgjengelighet og overførbarhet av biologiske data mellom KU-prosjekter og kommunale/statlige databaser. Det skal også kunne si noe om i hvilken grad dataene faktisk er eller vil bli brukt. Ved

utvalg av prosjekter har det vært lagt vekt på få en tidsmessig og geografisk spredning, men prosjektets begrensede rammer med hensyn til økonomi og tid har medført at man har begrenset den geografiske spredningen, og også medført at arbeidet kun har vært konsentrert om prosjekter fra veg- og vassdragssektoren.

For å belyse tilgjengeligheten til utarbeidete rapporter fra konsekvensutredninger er det også gjort en forespørsel til Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana, hvor en liste på 20 utvalgte KU-saker (10 hovedrapporter og 10 fagrapporter) ble oversendt for å undersøke innleveringsrutinene til Nasjonalbiblioteket.

Det innsamlede materialet alene gir ikke grunnlag for å trekke konklusjoner for en del relevante problemstillinger. Her er det derfor innhentet en del erfaringsmateriale fra konsulenter og fagpersoner med erfaring både med KU-arbeid og kommunale kartleggingsprosjekter, samt egne erfaringer fra relevante prosjekter og oppdrag. Ambisjonene har vært at dette til sammen skal gi et tilfredstillende grunnlagsmateriale til å trekke aktuelle konklusjoner og framsette forslag til forbedringer.

Tabell 1. *Oversikt over prosjekter som har vært evaluert.*

Prosjekt	**År**	**Plannivå**	**Materiale gjennomgått**	**Tiltakshaver**	**Godkj. myndig.**
E18 Moskvil – Gulli	1998-1999	K-delplan	Fagrapport Naturmiljø, Hovedrapport KU	Statens vegvesen Vestfold	Vegdirektoratet
E134 Hegstad - Damåsen	1994	K-delplan	Fagrapport Naturmiljø, Utredningsprogrammet	Statens vegvesen Buskerud	Vegdirektoratet
E16 Sollihøgda	1997	K-delplan	Fagrapport Naturmiljø, Utredningsprogrammet	Statens vegvesen Buskerud	Vegdirektoratet
E16 Vik - Rørvik	1997	K-delplan	Fagrapport Naturmiljø, Utredningsprogrammet	Statens vegvesen Buskerud	Vegdirektoratet
Rv. 2 Kløfta – kongsvinger	1996	K-delplan	Fagrapport Naturmiljø, Utredningsprogrammet	Statens vegvesen Hedmark	Vegdirektoratet
Rv. 25 Løten	1999	K-delplan	Fagrapport Naturmiljø, Utredningsprogrammet	Statens vegvesen Hedmark	Vegdirektoratet
E136 Breivika-Lerstad	1999-2001	K-delplan	Hovedrapport KU	Statens vegvesen Møre og Romsdal	Vegdirektoratet
E6 Melhus – parsell Skjerdingstad-Jaktøya	1999	Reg.plan	Hovedrapport KU	Statens vegvesen Sør-Trøndelag	Vegdirektoratet
E39 Øysand-Thamshavn	1997	K-delplan	Hovedrapport KU, Fagrapport naturmiljø	Statens vegvesen Sør-Trøndelag	Vegdirektoratet
E18 Haslestad - Dalen	1994-1997	K-delplan	Hovedrapport KU	Statens vegvesen Aust-Agder	Vegdirektoratet
E6 Korsegården – Vassum	1988-1996	K-delplan/ reg.plan	Hovedrapport KU, miljø-program, fagrapp. vilt, invertebrater og planter	Statens vegvesen Akershus	Miljøverndep.
Rv 174 Gardermoen	1991-1992	Reg.plan	Utredningsprogram, hovedrapport KU, komm. biom.database	Statens vegvesen Akershus	Miljøverndep.
Kraftverk Reinskar, Sunnfjordsvassdraget	1997-2000	Vassdrags-konsesjon	Fagrapport fiskebiologi	Salten Kraftsamband	NVE
Kraftverk Leirfossene, Nidelva	2000	Vassdrags-konsesjon	Fagrapport fiskebiologi og zooplankton	Trondheim Energiverk	NVE
Overføring Finnkoisjøen, Lødølja	2000	Vassdrags-Konsesjon	Fagrapport fiskebiologi	Trondheim Energiverk	NVE
Saudautbyggingen	1991-1992	Vassdrags-konsesjon	Fagrapporter fiskebiologi, ferskvannsorg. og vegetasj/ planteliv	Elkem Saudafaldene, Haugesund Energiverk, Statkraft, Sunnhordaland Kraftlag	NVE
Overføring Brattreitelva og flytting av Follafoss kraftverk	1999-2000	Vassdrags-konsesjon	Fagrapport fiskebiologi og vilt, flora/vegetasjon og marin flora og fauna	Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk	NVE

Resultater og diskusjon

Generelt om prosjektene

De utvalgte prosjektene ble gjennomført i perioden 1988 – 2001, og kan inndeles i to hovedgrupper: vegprosjekter og vassdragsutbygginger. Vassdragsutbyggingene skiller seg noe fra vegprosjektene ved at det i stor grad fokuseres på "matnyttige" fiskearter som ørret og laks og i noen grad ferskvannsorganismer, og mindre på andre sider av naturmiljøet knyttet til vassdrag. I vegprosjektene fokuseres det vanligvis på et bredere spekter av arter og naturområder. Totalt 12 av 17 prosjekter ble gjennomført før DN-håndbok 13 – 1999 ble tatt i bruk i 1999, mens 3 av 12 vegprosjekter ble gjenomført før Vegdirektoratets håndbok 140 kom i 1995 (se ovenfor for omtale av håndbøkene).

De undersøkte prosjektene er i hovedsak gjennomført av konsulenter, enten som samlet kartlegging og konsekvensvurdering (11 prosjekter) eller kun som kartlegging, der tiltakshaver selv står for konsekvensvurderingene (2 prosjekter). I ytterligere to prosjekter ble utredningen gjort i samarbeid mellom konsulent og tiltakshaver. I kun to tilfeller gjennomførte tiltakshaver prosjektet alene, hvorav et var et samarbeid mellom flere tiltakshavere.

I 16 av 17 prosjekter ble det utarbeidet egen rapport for naturmiljø. Resultatene fra fagrapportene ble senere innarbeidet i et hoveddokument fra konsekvensutredningen. I 15 prosjekter ble det gjennomført egne feltregistreringer i forbindelse med utredningen. I to av prosjektene ble arbeidet delt opp i to separate faser. Første fase var en verdi- og sårbarhetsanalyse med kartlegging og verdisetting av viktige områder for naturmiljø (og andre temaer) før valg av traseer for videre utredning. Andre fase var selve konsekvens-utredningen.

Tilgjengeligheten til rapporter fra tiltakshaver

Ved anskaffelsen av de nødvendige underlagsrapportene har det vist seg at tilgjengeligheten til disse varierer. I flere tilfeller har det vært vanskelig å skaffe til veie aktuelle rapporter fra KU-prosjektene. Alle ønskede rapporter er framskaffet, både hovedrapporter og fagrapporter, men tid og ressurser som er brukt på dette har begge variert betydelig mellom prosjektene.

Rapportene er framskaffet via 4 hovedkilder;

- mottatte rapporter ved start fra Vegdirektoratet/NVE eller vi hadde selv rapportene ved prosjektstart
- kontakt med tiltakshaver og rapport mottatt derfra
- kontakt med konsulent og rapport mottatt derfra
- søk i rapportbaser og rapport bestilt på bakgrunn av dette

Et femte alternativ ville vært å gå via det nasjonale biblioteksystemet, men vi valgte i første omgang å unngå dette. En kontroll av effekten av et slikt valg ble derimot utført, se eget punkt nedenfor.

Ved henvendelse til tiltakshaver var det et gjennomgående trekk at det var helt nødvendig å få tak i personer som var eller hadde vært direkte involvert i prosjektet for å få de ønskede rapportene. Hvis disse ikke lenger var tilknyttet relevant prosjekt, var det

nødvendig å oppspore nåværende arbeidsplass for å få tak i vedkommende. Vi fikk med andre ord et klart inntrykk av at mer generelle rutiner for å sikre framtidig tilgang på slike rapporter enten manglet eller var såpass tungvinte at direkte kontakt med involverte i prosjektet var mest effektivt. Dette er en løsning som utløser gradvis økende problemer med å få tilgang på rapportene etter som tiden går, og faren blir større for at de involverte ikke lenger lar seg oppspore, har glemt saken eller er falt fra.

De direkte økonomiske kostnadene ved å skaffe seg rapportene varierer en del. Hovedrapporter er konsekvent mottatt kostnadsfritt. Når det gjelder fagrapportene er det derimot svært varierende praksis. I en god del tilfeller blir også disse tilsendt kostnadsfritt, enten pr. vanlig post eller som pdf-filer via Internett. I andre tilfeller kan rapportene kjøpes til noe som tilsvarer en rimelig kostpris (trykkekostnader og porto) – i størrelsesorden 50-150 kr/stk. På den andre siden er det også kjent forespørsel der rapportansvarlig har ønsket å få utbetalt et firesifret beløp for å overlevere ett eksemplar av rapporten.

Tilgang på hovedrapporter og spesielt tilgang på fagrapporter er hittil bare diskutert internt og med enkelte andre konsulenter. Hovedinntrykket et at våre erfaringer med de utvalgte KU-sakene i stor grad samsvarer med andres erfaringer, der poenget er å treffe rette person i systemet for å få tilgang til de ønskede rapportene. Normalt er det også betydelig vanskeligere å innhente fagrapporter og annet materiell fra konsekvens-utredninger gjennomført av private tiltakshavere enn offentlige, siden private tiltaks-havere ikke har samme lovmessige krav til åpenhet som offentlige.

Referanser på 20 rapporter (10 hovedrapporter og 10 fagrapporter) ble sendt til Nasjonal-biblioteket for sjekk om de hadde blitt registrert i deres system. Utvalget var hovedsakelig tatt fra de 17 evaluerte prosjektene, men med enkelte supplement. Årsaken til behovet for supplement var at flere fagrapporter har vært påført ISBN-nummer, et sikkert tegn på at de er levert Nasjonalbiblioteket. Av de kontrollerte rapportene var bare 4 stykker (to hovedrapporter og to fagrapporter) registrert, m.a.o. manglet 80% av rapportene i det nasjonale biblioteksystemet. For fagrapporter vil samlet situasjon være noe bedre, siden en del har ISBN-nummer, mens det ikke er kjent at slike nummer er påført hovedrap-portene.

Datagrunnlaget må vurderes som noe tynt og det er ikke sikkert det er representativt. Resultatene samsvarer likevel med egne generelle erfaringer, og vi har ikke indikasjoner på at dette avviker vesentlig med den reelle situasjonen. Konklusjonen ut fra dette er derfor at tiltakshavere sjeldent eller aldri har rutiner for innlevering av konsekvensutredninger til Nasjonalbiblioteket, mens enkelte konsulenter derimot har slike rutiner. Av konsulenter er det i første rekke de større og vitenskaplig orienterte konsulentene som benytter ISBN-nummer, eks. NINA og NIVA.

For øvrig avslører rapportene varierende og ofte dårlige referanserutiner, selv om særlig fagrapportene gjennomgående gir mulighet til en entydig og mer eller mindre korrekt henvisningsform. For hovedrapportene er det derimot vanligvis vanskelig å finne korrekt måte å henvise til rapportene, og muligheter for variasjon og feil er store. Blant typiske svakheter kan nevnes fravær av entydig tittel og forfatter(e), men også årstall og utgiver kan i noen tilfeller være uklart eller mangler.

Datainnhenting og kontakt med fagmyndigheter

Fagmyndigheter, spesielt Fylkesmannens miljøvernavdeling, ser konsekvent ut til å ha vært kontaktet i løpet av utredningsprosessen. Dette var forventet, siden de er en viktig forvalter av det aktuelle lovverket, og besitter mye informasjon og data om naturmiljøet. Vi har ved evalueringen ikke gått detaljert inn på hvordan og hvor standardisert denne kontakten er, men har et inntrykk av at dette varierer en del. Ikke minst gjelder dette konsulentenes kontakt med myndighetene.

Vår generelle erfaring er at den normale minimumskontakten for fagkonsulent omfatter innhenting av bakgrunnsdata fra miljøvernavdeling og eventuelt også miljøansvarlig i kommunen. Spesielt gjelder dette data som ligger i databaser, samt eventuelle fagrapporter. I tillegg kommer andre former for skriftlig informasjon, samt tips om andre viktige kilder. Råd om hva og hvordan undersøkelsene bør foretas forekommer også i noen grad.

Ut fra våre erfaringer bør det vurderes en sterkere grad av formalisert og detaljert kontakt med fagmyndighetene. Dette omfatter hele prosessen fra innspill til utredningsprogram og oppdragsbeskrivelse til ferdig konsekvensutredning og kommunedelplan/reguleringsplan. Dette vil bidra både til å sikre den faglige kvaliteten på utredningsarbeidet og at nødvendige miljøhensyn tas i forbindelse med det aktuelle prosjektet. Det vil også redusere omfanget av fagmyndighetenes arbeid i forbindelse med høringsrunder etc.

Anvendelighet av data fra kommunene/miljøvernavdeling til KU

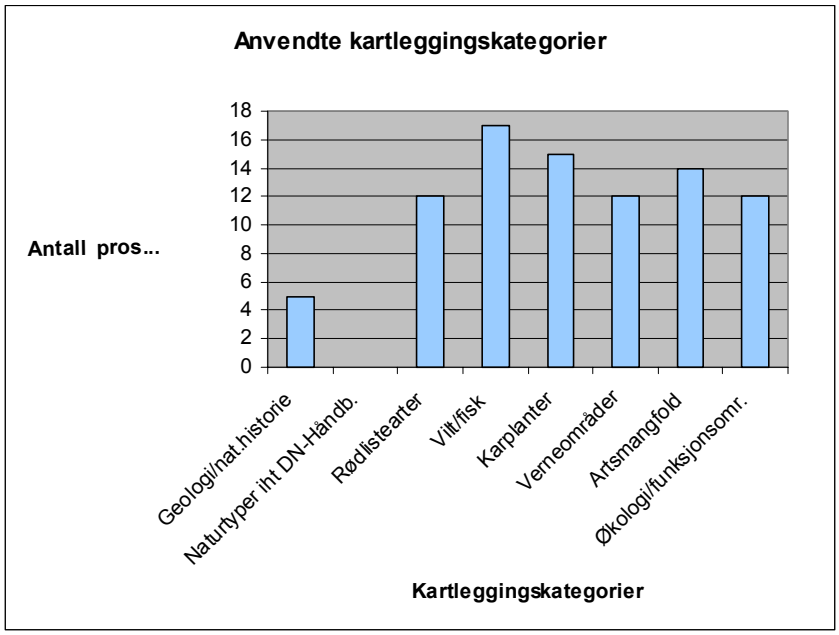
Tradisjonelt har kommunene vært en relativt liten bidragsyter av data til konsekvensutredninger. Det gjennomgåtte materialet (12 av 17 prosjekter er undersøkt på dette punktet) tyder også på dette, selv om det finnes en del unntak. Dette gjelder først og fremst vilt- og vegetasjonsdata. Anvendeligheten av disse dataene for konsekvensutredningene varierer også, både kvalitetsmessig og i forhold til form og format, og det er tilfeldig hva slag biologiske data kommunene besitter. Disse dataene blir samtidig relativt fort utdaterte, og egner seg da i beste fall som grunnlagsmateriale for nye registreringer.

Nyere konsekvensutredninger begynner å bære preg av at kommunene har gjennomført kartlegging av biologisk mangfold i henhold til standardiserte metoder (DN-håndbok 13 – 1999, se ovenfor). Gjennom denne kartleggingen vil kommunene disponere et mer oppdatert og systematisk materiale enn tidligere, og avhengig av benyttede metoder i konsekvensutredningene, vil disse dataene enklere kunne benyttes i prosjektene (se for øvrig kapitlet om forslag til forbedringer).

Registreringsmetodikk og registreringskategorier

Av de 5 prosjektene som var gjennomført etter at Direktoratet for naturforvaltnings håndbok 13 – 1999 ble lansert, var 2 prosjekter utført etter denne metodikken, begge vegprosjekter. Selv om ikke håndboka ble lagt til grunn i mer enn to prosjekter, har de fleste prosjektene benyttet en eller flere av de samme registreringskategoriene, enten direkte eller i en form som gjør det mulig å konvertere dataene til riktig kategori. Graden av overførbarhet varierer mye, fra vilt, karplanter og rødlistearter som kan brukes mer

eller mindre direkte i den kommunale kartleggingen, til naturtyper som krever mye bearbeiding. Figur 1 viser anvendte registreringskategorier i KU-prosjektene.

***Figur 1**. Anvendte registreringskategorier i undersøkte KU-prosjekter*

Selv om ingen av prosjektene har benyttet *naturtyper* som registreringskategori, inneholder de fleste KU-prosjektene data som gjør det mulig å utlede slike. Dette kan være vegetasjonsdata, artsbeskrivelser etc. som gir grunnlag for å beskrive aktuelle naturtyper. Presisjonen i slike utledninger vil variere i stor grad i takt med presisjonen i bakgrunnsmaterialet, i de aller fleste tilfellene vil det være behov for tilleggsregistreringer i felt for å avgrense og beskrive naturtypen.

De evaluerte prosjektene som er gjennomført i tilknytning til vassdragskonsesjoner følger stort sett andre metoder enn vegprosjektene. De er rettet mer inn mot kartlegging av bestander av laks og ørret, og annet dyreliv i ferskvann. I 2 av 5 prosjekter ble det gjort vegetasjonsundersøkelser langs vassdragene, og et prosjekt ble det gjort undersøkelse av vannvegetasjon. Resultatene fra disse undersøkelsene egner seg også til bruk i den kommunale kartleggingen etter bearbeiding.

Metoder for verdisetting

Benyttede metoder og skalaer for verdisetting varierer mellom de evaluerte prosjektene (tabell 2). Metodene for verdisetting som er gitt i DN-håndboka ble ikke benyttet av noen av prosjektene, mens 5 av 12 vegprosjekter benyttet metoden for verdisetting i håndbok 140. I alt 3 av vegprosjektene ble gjennomført før håndbok 140 ble lansert i 1995, slik at 4 vegprosjekter ikke benyttet denne håndboka, selv om den forelå. Metoden for verdisetting i de andre prosjektene, herunder vassdragskonsesjonene varierer, men det vanligste er at det foretas en registrering og beskrivelse av naturmiljøet, og deretter en konsekvensbeskrivelse uten å verdisette naturområdene. I noen tilfeller er det gjort verdisetting av hele utredningsområdet under ett eller samlet for flere temaer.

Manglende verdisetting eller samlet verdisetting for ett eller flere temaer vanskeliggjør utnyttelsen av biologiske data fra konsekvensutredninger i kommunale

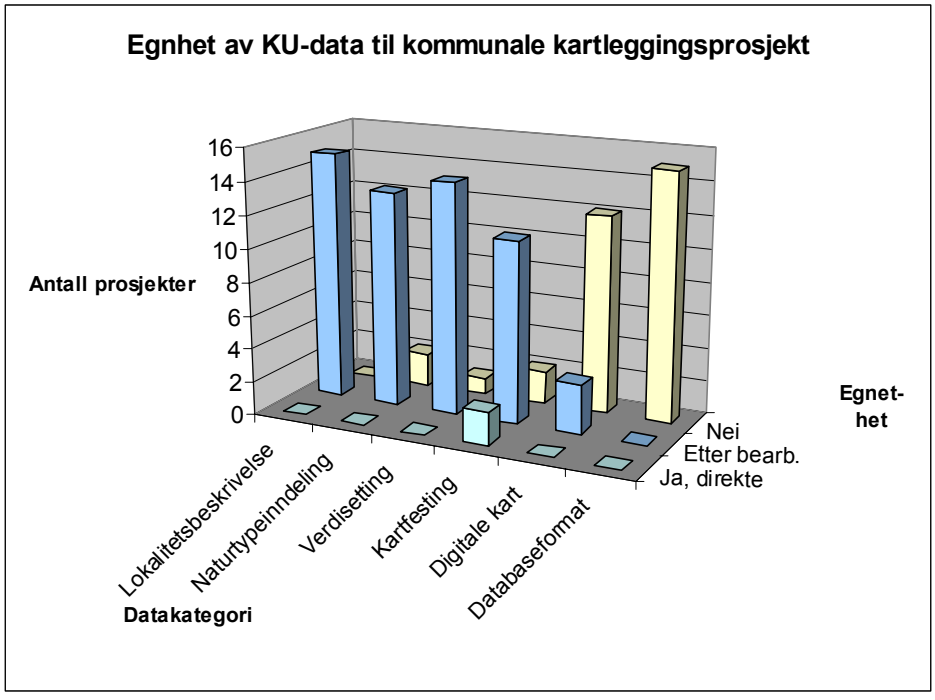
kartleggingsprosjekter. Data fra konsekvensutredninger der Statens vegvesens skala for verdisetting er benyttet kan i de fleste tilfeller overføres til kommunale databaser, men dette er avhengig av hvor detaljert de registrerte områdene og forekomstene er beskrevet.

Tabell 2. *Bruk av verdiskala i undersøkte KU-prosjekter*

Verdiskala	Vegprosjekter	Vassdragskonsesjon
Håndbok 140, Vegdirektoratet	5	0
Håndbok 13-1999, Dir. naturforvaltning	0	0
Annen metode	7	5

Anvendelighet av data fra konsekvensutredninger i kommunale kartleggingsprosjekt

Gjennomgangen av de utvalgte konsekvensutredningene viser at de aller fleste utredninger genererer nye biologiske data (15 av 17 utredninger). En tidligere undersøkelse av datakilder for verdifulle lokaliteter, der 8 vegprosjekt i perioden 1992-95 ble evaluert, viser det samme. Her ble 40 % av 112 verdifulle lokaliteter påvist gjennom nytt feltarbeid som ble utført i sammenheng med utredningen (Gaarder 1996). Sistnevnte studie hadde et relativt snevert datamateriale, men den dokumenterer at i hvertfall i enkelte tilfeller kan det bli betydelige mengder nye data som genereres i en konsekvensutredning.

Figur 2. *Type data generert i konsekvensutredninger og egnethet til bruk i kommunale kartleggingsprosjekter*

Graden av overførbarhet varierer betydelig mellom ulike utredninger. I sistnevnte studie (Gaarder 1996) var det normalt beskrevet og verdisatt lokaliteter der avgrensingen var vist på kart. Denne typen data vil normalt etter litt bearbeiding lett kunne innarbeides i dagens kartleggingssystemer, selv om kvalitet og nøyaktighet kan variere. I andre tilfeller

mangler verdisetting, kartavgrensing eller beskrivelse av enkeltlokaliteter, og da vil overførbarheten bli vesentlig redusert, selv om dataene holder høy faglig kvalitet. Figur 2 viser type data generert i konsekvensutredninger og egnethet til bruk i kommunale kartleggingsprosjekter.

Det kan her være relevant å sammenligne med bruk av andre datakilder ved kommunale kartlegginger. Vår erfaring her er at egnetheten kan variere sterkt, men i enkelte tilfeller kan selv svært gamle opplysninger (f.eks. botanikeren Ove Dahl sine undersøkelser på slutten av 1800-tallet) fortsatt være relevante og godt egnet til bruk. Forutsetningen er at lokalitetene er ganske konkret og detaljert fastlagt, med relevant biologisk omtale. På den andre siden forekommer det store mengder data som av ulike årsaker viser seg å være nesten uten noen praktisk nytte i kartleggingssammenheng, bl.a. som følge av;

- dårlig stedfesting
- trivielle artsfunn som ikke gir grunnlag for verdisetting
- dårlige/manglende områdebeskrivelser, som gir for høy usikkerhet ved vurdering av verdi, naturtype og arealomfang

Anvendbarheten av kart

Kartene som er presentert i KU- og fagrapportene er generelt av for dårlig kvalitet til bruk i kartfesting av biologisk mangfold i kommunale kartleggingsprosjekter. På grunn av stor målestokk blir de for lite detaljert til at de gir tilstrekkelig nøyaktighet ved overføring til kommunale kart. Det er ikke foretatt noen gjennomgang av grunnlagsdata og eventuelle digitale kartdata for å undersøke hvorvidt disse egner seg for bruk i de kommunale prosjektene, men generell erfaring tilsier at i den grad det foreligger digitale kartdata, må disse bearbeides i betydelig grad for å kunne utnyttes. Dette skyldes at tiltakshavere og kommuner (som må følge de krav til dataleveranser som er fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning) har ulike krav til format på kartleveranser. Dette vanskeliggjør en effektiv utveksling av digitale kartdata.

Biologiske kompetanse hos tiltakshaver og kommune

Det evaluerte materialet gir ikke grunnlag for å trekke konklusjoner om hvorvidt tilstedeværelsen av intern biologisk kompetanse hos tiltakshavere og kommuner har vært avgjørende for hvordan eller i hvilken grad biologiske data er utvekslet mellom kommuner og tiltakshavere. Det er heller ikke gjort noen vurderinger av hvorvidt dette har vært utslagsgivende for kvaliteten på dataene. Egne erfaringer og erfaringer innhentet gjennom intervjuer av konsulenter som har utført konsekvensutredninger for ulike tiltakshavere, tilsier imidlertid at tilstedeværelsen av egen biologisk kompetanse (ansatt eller innleid) til å kvalitetssikre både utredningsprogram/oppdragsbeskrivelse og det ferdige resultatet, bidrar til å øke kvaliteten på de biologiske dataene og sikre datautvekslingen. En suksessfaktor i forhold til en effektiv datautveksling vil uansett være at både tiltakshavere og kommuner har ansatte med et klart ansvar for denne oppgaven. Hvorvidt disse har fagbiologisk kompetanse er ikke avgjørende, men de må ha inngående kjennskap til kartleggingsmetoder for biologisk mangfold.

Det finnes ingen holdepunkter i det evaluerte materialet som tilsier at tids- og ressursforbruk i forbindelse med konsekvensutredninger eller tilgang på KU-rapporter og faglige data i ettertid påvirkes systematisk av hvorvidt tiltakshaver benytter egen biologisk kompetanse. Det er nærliggende å anta at bruk av biologisk fagkompetanse i en del

tilfeller vil føre til at det legges opp til mer omfattende undersøkelser enn det som eller vil vært tilfelle. På den andre siden vil en fagbiolog mer effektivt kunne innhente biologisk informasjon og vurdere utredningsbehovet i forhold til biologisk mangfold, og på den måte sikre en bedre tilpasning til oppdragsbeskrivelsen.

Forslag til forbedringer

1. Enhetlige verdiskalaer

For å legge til rette for en mest mulig effektiv og velfungerende utveksling av biologiske data mellom tiltakshavere og kommuner, er det viktig at de samme metoder for registrering og verdisetting av biologisk mangfold benyttes. Det mest aktuelle er å benytte DN-håndbok 13 – 1999, som beskriver den metoden som benyttes i alle kommunale kartleggingsprosjekter. Dette gjelder spesielt registreringsmetodene (registreringskategorier etc). Når det gjelder verdisetting kan det alternativt utarbeides tabeller som viser sammenhengen mellom ulike systemer

Forslag:

a) Direktoratet for naturforvaltning sin håndbok 13 – 1999 "Kartlegging av naturtyper" benyttes som standard metode for kartlegging og verdisetting av biologisk mangfold i konsekvensutredninger.

b) Det utarbeides entydige tabeller som viser sammenhengen mellom ulike systemer for verdisetting av biologisk mangfold..

2. Krav i utredningsprogrammet om å benytte standardiserte kartleggingsmetoder

For å sikre at standard metoder for registrering og verdisetting av biologisk mangfold benyttes i konsekvensutredningene, bør dette gå klart fram av utredningsprogrammet for det enkelte tiltak, samt i oppdragsbeskrivelsen til utførende konsulent. Dette bør også gå fram av veiledningsmateriell som inneholder informasjon om utarbeidelse av utredningsprogram.

Forslag: *Det bør settes klare krav i utredningsprogrammet og i oppdragsbeskrivelser til utførende konsulenter om å benytte registreringsmetodene fra Direktoratet for naturforvaltning i forbindelse med nye konsekvensutredninger*.

3. Krav til dataleveranse

For at kommunene skal kunne nyttegjøre seg dataene fra konsekvensutredninger, er det viktig at de får tilgang til hele datamaterialet som samles inn i forbindelse med prosjektene. Resultatene som presenteres i rapportene er ofte for lite detaljert til å kunne benyttes effektivt av kommunene. Det er også viktig å sette krav til hvilket format dataene, både egenskapsdata og digitale kart, skal leveres på.

Forslag: *Det bør settes krav til utførende konsulenter om å utlevere grunnlagsdataene som utredningen bygger på. Dette gjelder både egenskaps- og kartdata. Kravspesifikasjonen bør inneholde krav om format på dataene.*

4. Metoder for kvalitetssikring bør synliggjøres i KU-rapporten.

Når data om biologisk mangfold registreres i kommunale databaser og kart, er det krav om å angi nøyaktighet og kvalitet på dataene. Dette kan ofte være vanskelig å lese ut av KU-rapporter. For at brukere av biologiske data fra konsekvensutredninger lettere skal kunne vurdere kvaliteten av dataene, bør metodene for kvalitetssikring av utredningsarbeidet framgå av KU-rapporten.

Forslag: *Metodene for kvalitetssikring av utredningsarbeidet bør framgå av KU-rapporten.*

5. Involvering av fagmyndigheter

Kvalitet og anvendbarhet av fagrapporter vil til dels avhenge av hvilken kontakt det har vært mellom utreder/tiltakshaver og fagmyndighet. Blant annet vil fagmyndighet kunne gi innspill til hvilke typer data og format som utredere skal levere, samt hvilke metoder som skal anvendes. Samlet sett antar vi at en nærmere kontakt i utredningsprosessen vil ha en klart positiv effekt på sluttrapportene.

Forslag: *Dagens rutiner for kontakt med fagmyndigheter gjennomgås og det utarbeides mer standardiserte og omfattende rutiner for kontakt i utredningsprosessen*.

6. Biologisk kompetanse hos tiltakshaver

For å sikre en effektiv og velfungerende utveksling av biologiske data mellom kommune og tiltakshaver, er det viktig at tiltakshaverne (og kommunene) har plassert ansvaret for denne oppgaven i organisasjonen. Til samme stilling bør også ansvar for utarbeidelse av utredningsprogram/oppdragsbeskrivelse samt kvalitetssikring av konsulent mht til naturmiljø ligge. Stillingen bør besettes av personer med biologisk eller naturfaglig kompetanse.

Forslag: *Ansvar for utveksling av biologiske data mellom tiltakshaver og kommuner må forankres hos den enkelte tiltakshaver.*

7. Krav om utveksling av data mellom konsekvensutredninger og kommunale databaser må forankres i overordnet lovverk eller retningslinjer.

En forankring i overordnet lovverk eller retningslinjer av kravet om at data fra konsekvensutredninger på enklest mulig måte skal tilflyte kommunale databaser, vil ha stor betydning for å innarbeidet disse rutinene blant ulike tiltakshavere. Tilsvarende bør kommunene forpliktes til å stille sine data til rådighet for tiltakshaverne.

Forslag: *Krav om utveksling av data mellom konsekvensutredninger og kommunale databaser forankres i overordnet lovverk eller retningslinjer, i RPR eller i egne retningslinjer knyttet til KU-lovgivningen.*

8. Krav om ISBN-nummer

I henhold til lov av 9. juni 1989 er det leveringsplikt for alle allment tilgjengelige dokumenter (med enkelte unntak). Dette gjelder også for hovedrapporter og fagrapporter ved konsekvensutredninger. Leveringsplikten innebærer at Nasjonalbiblioteket i Rana skal motta 7 eksemplarer av rapportene, og disse skal iføres ISBN-nummer. Siden dette ofte ikke har vært fulgt i arbeidet med KU-er, anbefales det at denne innleveringsplikten presiseres i overordnete retningslinjer for offentlige tiltakshavere og i oppdragsbeskrivelser til konsulenter.

Forslag*: Alle fagrapporter og hovedrapporter i konsekvensutredninger skal påføres ISBN-nummer og pliktig antall overleveres Nasjonalbiblioteket i Rana, dette i henhold til lov av 9. juni 1989.*

9. Referanserutiner

For vitenskaplige publikasjoner er korrekte referansehenvisninger en egen fagdisiplin med lange internasjonale tradisjoner. Det er utviklet detaljerte regler for hvordan referanser skal henvises (f.eks. bruk av forkortelser, punktum, komma, hva som skal stå i kursiv). Systemet er rigid, men fordelen er at kommunikasjonen mellom folk med ulik kulturell og språklig bakgrunn forenkles og faren for misforståelser reduseres dramatisk. Ulike søkesystemer forenkles også betydelig. Konsekvensutredninger og vitenskaplige publikasjoner har klare likhetstrekk når det gjelder rapporteringsform, publikasjonstyper og brukergrupper, slik at rutinene bør være tilnærmet de samme. Derfor bør det godt

innarbeidete system for referanser til vitenskaplige publikasjoner også benyttes for andre typer rapporter.
Forslag: *Alle fagrapporter og hovedrapporter i konsekvensutredninger skal ha referanselister tilsvarende de man finner i vitenskaplige publikasjoner, og det skal på 1. sida i rapportene oppgis på en entydig måte hvordan de skal refereres*.

10. Omfang og kvalitet av bruk av biologiske data fra KU-prosjekter i kommunal kartleggingsprosjekter

Konsekvensutredninger generer en god del nye biologiske data, men disse er i varierende grad egnet i kommunale kartleggingsprosjekt. Gjennomgangen av utvalgte KU-saker viser at denne informasjonen vanligvis blir benyttet i de kommunale kartleggingene, men det er usikkert hvor godt og grundig dette er utført. I noen tilfeller har den heller ikke blitt brukt, men det er noe usikkert hvor mye verdifull, relevant informasjon som på denne måten ikke er utnyttet. Vår undersøkelse indikerer at eldre KU-informasjon med tiden vil bli svært vanskelig tilgjengelig. Informasjon som ikke er brukt i andre sammenhenger de siste årene, vil derfor sannsynligvis heller ikke bli brukt i framtida.
Forslag: *Det gjennomføres et avgrenset "Case study" der en gjennom evaluering av et utvalg av kommunale datasett, vurderer kvalitet og omfang av biologisk informasjon hentet fra konsekvensutredninger. Konklusjonene derfra blir avgjørende om det skal gjennomføres en mer omfattende og systematisk innsamling av biologiske data fra utførte KU-saker*.

Konklusjoner

- Konsekvensutredninger genererer nye, biologiske data. Dette gjelder både eldre og nyere utredninger, men jo eldre dataene, jo større er behovet for kontrollregistreringer i felt. De er likevel nyttige, blant annet med tanke på å målrette nye feltregistreringer i forbindelse med kommunale kartlegginger.
- Biologiske data fra konsekvensutredninger blir brukt i kommunale kartleggings-prosjekter, men omfanget varierer mye. Siden metoder for datainnhenting og sammen-stilling varierer mye mellom KU-prosjektene og i de fleste tilfeller avviker fra metodene som benyttes i de kommunale prosjektene, krever det ofte mye arbeid å benytte disse dataene.
- Tilgjengeligheten av KU-rapporter og annet materiale fra gjennomførte KU-prosjekter er ofte dårlig. Dette gjelder særlig eldre KU-saker. Alle KU-rapporter, inkludert fag-rapporter, bør utstyres med ISBN-nummer og sendes til Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana for arkivering.
- Metodene for kartlegging og verdisetting av biologisk mangfold som er benyttet i konsekvensutredningene varierer mye, og er også i de fleste tilfeller svært ulike de som benyttes i dagens kommunale kartleggingsprosjekter.
- Standardisering av KU-metodene i henhold til metodene som benyttes i de kommunale kartleggingsprosjektene vil gjøre datautveksling begge veger enklere, men er avhengig av følgende suksessfaktorer:
  1. Det må settes klare krav til utførende konsulent når det gjelder metoder som skal benyttes og hvilke data som skal leveres i forbindelse med KU-prosjekter. Kravene må framgå av utredningsprogram og oppdragsbeskrivelse til konsulenten.
  2. Den enkelte tiltakshaver bør benytte egen biologisk kompetanse til å utarbeide utredningsprogram, oppdragsbeskrivelse og andre dokumenter som styrer

konsulentens virksomhet og til å kvalitetssikre utredninger og materiale som konsulenten leverer.

3. Den enkelte tiltakshaver må ha en klar plassering av ansvaret for datautveksling mellom tiltakshaveren og kommunene.
4. Direktoratet for naturforvaltnings metoder for registrering og verdisetting av biologisk mangfold legges til grunn i konsekvensutredninger, alternativt et system der sammenhengen mellom ulike klassifiseringssystemer er entydig klarlagt.
5. For å sikre datautvekslingen mellom konsekvensutredninger og kommunale kartleggingsprosjekter, må dette forankres i overordnete statlige retningslinjer, eks. i RPR eller i egne retningslinjer knyttet til KU-lovgivningen.

Litteratur

Direktoratet for naturforvaltning. 1999. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 – 1999.

Gaarder, G. 1996. Naturfaglige konsekvensvurderinger. Hvor god er ”eksisterende kunnskap”, og hvem sitter inne med denne kunnskapen? KU-bulletin 1996.

Lovutvalget for miljøinformasjon. 2001. Retten til miljøopplysninger. Allmennhetens rett til å få miljøopplysninger fra offentlige og private aktører og retten til å delta i offentlige beslutningsprosesser. NOU 2001:2.

NVE-Vassdragsdirektoratet. 1998. Konsesjonsbehandling av vannkraftsaker. Veileder i utforming av meldinger, konsekvensutredningeer og konsesjonssøknader. Rapport nr 1/1998.

Statens vegvesen Vegdirektoratet. 1995. Konsekvensanalyser. Håndbok 140 del IIa. Metodikk for vurdering av ikke-prisatte konsekvenser.

Utenriksdepartmentet. 2002. St.prp. nr. 81 (2001-2002). Om samtykke til ratifikasjon av en konvensjon av 25. Juni 1998 om tilgang til miljøinformasjon, allmennhetens deltakelse i beslutningsprosesser og adgang til klage og domstolprøving på miljøområdet (Århuskonvensjonen).

Vedlegg:

1. Evalueringsskjema benyttet i utredningen.

1

Skjema for evaluering av utnyttelse av KU-data i kommunal kartlegging av biologisk mangfold

Opplysninger om tiltaket

Strekning/område/vassdrag: _____

Fylke: _____

Kommune: _____

Tidsrom for gjennomføring: _____

Godkjennende myndighet: _____

Hvilket plannivå er utredningen tilpasset til?

Reguleringsplan	☐
Kommunedelplan	☐
Vassdragskonsesjon	☐

Er det utført egen verdi-sårb.analyse eller kartlegging/vurdering direkte i KU-fase?

Egen v/s-analyse	Direkte i KU
☐	☐

Er det utarbeidet egen rapport for naturmiljøregistreringen?

Ja	Nei, integr. KU
☐	☐

Hvem har utført utredningen?

	V/s-analyse	KU
Konsulent	☐	☐
Vegvesenet	☐	☐
Andre (spesifiser)	☐	☐

_____

_____

_____

2

Faglige opplysninger

Er det foretatt feltregistreringer i forbindelse med utredningen?

Ja	Nei
☐	☐

Hvilke registreringskategorier er benyttet i kartleggingen?

	Ja	Nei
Geologi/nat.historie	☐	☐
Naturtyper iht DN-Håndb.	☐	☐
Rødlistearter	☐	☐
Vilt	☐	☐
Karplanter	☐	☐
Verneområder	☐	☐
Artsmangfold	☐	☐
Økologi/funksjonsomr.	☐	☐

Andre: _____

Er DNs kartleggingshåndbøker lagt til grunn for utredningen (etter 1999)?

Ja	Nei
☐	☐

Hvis nei, hvilken metodikk er lagt til grunn? _____

Hvilken verdiskala er benyttet?

	Ja	Nei
Håndbok 140	☐	☐
DN-håndboka	☐	☐

Er det samsvar mellom verdisetting og "objektive" kriterier som rødlistestatus og viltvekt?

Ja	Nei
☐	☐

Kommentarer: _____

3

Vurderes KU-dataene som overførbare til kommunale databaser for biologisk mangfold?

	Ja, direkte	Etter bearb.	Nei
Lokalitetsbeskrivelse			
Naturtypeinndeling			
Verdisetting			
Kartfesting			
Digitale kart			
Databaseformat			

Kommentarer:

Kontakt mellom tiltakshaver og kommune/miljømyndigheter

Har det vært kontakt med kommunens miljøansvarlig og/eller fylkesmannens miljøvernavdeling i forbindelse med utredningen?

	Kommune	Miljøvernavd.
På forhånd		
Underveis		
I etterkant		
Kun offentlige høringer		

Er det generert nye biologiske data fra KU?

Ja	Nei

Er disse dataene overført til kommunen/fylkesmannens miljøvernavdeling?

	Ja	Nei
Kommunen		
Fylkesmannen		

I tilfelle ja, hva slags type data er oversendt?

	Ja	Nei
Naturtyper		
Rødlistearter		
Vilt		
Karplanter		
Ferskvann		

4

Kommentarer:

Om spørreundersøkelsen

Hvilke dokumenter er gjennomgått i forbindelse med denne evalueringen?

	Ja	Nei
Melding/utredningsprogram		
V/s-analyse		
KU-rapporten		
Komm. BM-rapp.		
Komm. BM-datab.		
Andre, spesifisér		

Kommentarer:

Hvilke personer har vært intervjuet i forbindelse med denne evalueringen?

	Ja	Nei
Repr. Vegvesen		
Repr. Konsulent		
Repr. Kommune		
Repr. MVA		
Andre, spesifiser		

Kommentarer: